

A vér megevéésének 6sz6vets6gi tilt6sa oda vezetett Jehova tan6in6l, hogy a v6r6t6mleszt6s nagyon sokszor 6letet ment6 orvosi gyakorl6s6t is tagadj6k. Ink6bb haljon meg b6rki, minthogy v6rt adjanak neki, mert az is v6r6v6st jelent szerint6k. 6me, amikor valaki nem a t6rv6ny szellem6ben, hanem a t6rv6ny bet6i szerint j6r el. J6l mondja az apostol: „A bet6 meg6l, a l6lek az, ami megeleven6t.” (2Kor 3,6)

Az emberrel kapcsolatos legszentebb szents6g az 6let. Ezt kell tisztelni 6s minden vesz6lyt6l 6vni. K6t l6nyeges k6rd6sre kell befejez6s el6tt v6laszolni: Hol kezd6dik az ember 6lete: a fogantat6sn6l vagy a sz6let6sn6l? M6ig eld6ntetlen k6rd6s, de a mi v6laszunk nem lehet m6s, mint az, hogy az 6let ott kezd6dik, ahol az ember 6lni kezd. A fogantatott ember pedig m6r n6h6ny napos kor6ban 6lni kezd. Ez6rt a m6g meg nem sz6letett ember is 6l6 ember. A m6sik k6rd6s v6geredm6nyben az, hogy hol 6r v6get az ember 6lete? Mondhatn6 b6rki, hogy a hal6ln6l. De h6nyan vannak, akik „6l6 halottak”. Akik betegség vagy el6reged6s miatt teljes 6ntudatlans6gban fekszenek. Vajon 6lnek ezek? K6ts6gtelen, hogy igen. M6g ezeknek sem szabad elvenni az 6let6t. Nem pedig az6rt, mert az 6let szent, mert az 6let az Isten6.

Testv6reim! A v6r 6s 6let tekint6t6ben is olvassuk a mi kereszty6ny szent k6nyv6nket szeretettel 6s 6rtelemmel. Sok sz6p 6s 6rt6kes tan6t6st tal6lunk benne. De, amikor kez6nkbe vessz6k, sohase hi6nyozz6k bel6l6nk a Biblia ir6nti szeretet 6s tisztelet mellett a helyes 6rt6kel6s 6s 6t6letalkot6s felt6tele - az 6rtelem, mely minden szavunk 6s cselekedet6nk legf6bb ir6ny6t6ja kell legyen. 6men.

ISTEN „BAR6T6I”

Ap.Csel 10,34-35

Ma divatos fogalom a demokrac6ia, egyenl6s6g. Ennek megval6s6t6s6ra t6rekszik haz6nkb6n is az 6j t6rsadalmi rendszer. Mer6sz v6llalkoz6s, csup6n egy-k6t vonatkoz6sban val6s6that6 meg.

P6ter apostol szavai nagyon vil6gosak, mikor azt mondja, hogy az Isten nem szem6lyv6logat6, s hogy el6tte minden ember kedves, aki 6t f6li s igazs6gban 6l, igazs6got cselekszik. Amikor ezeket mondja P6ter apostol, J6zus tan6t6sainak szellem6ben gondolkozik: minden ember Isten gyermeke, s a gyermekek az Atya sz6m6ra teljesen egyenl6k, egyform6k.

Sok-sok 6vvel ezel6tt magam is gyakran hangoztattam ezt az egyenl6s6get, s ha ritk6bban is, de hangoztatom ma is, b6r l6t6m, sok neh6zs6g van ebben a k6rd6sben. E kereszty6ny eszm6r6l pr6dik6lva, istentisztelet ut6n egyik nagyon 6rtelmes h6vem egy alkalommal megjegyezte, hogy, bizony nem vagyunk egyform6k. N6zze csak, tiszteletes 6r: nem j6r mindenki templomba, nem j6 el mindenki a k6zmunk6k6ra, nem is sz6lva arr6l, hogy vannak lust6k, vannak tolvajok, rosszindulat6 emberek. Bizony, nem vagyunk egyform6k...Annak ellen6re, hogy az Isten el6tti egyformas6g 6s egyenl6s6g nem 6ppen a felhozott p6ld6kra vonatkozik - m6gis elgondolkozat6, amit egykori,

kedves hívem mondott. De más vonatkozásban is „sántít” az egyenlőség kérdése. Nem egyforma eséllyel indul minden ember az életben. Vannak, akik gazdag családba születnek bele, s vannak, akik szegény, nyomorult családba. Vagy gondoljunk a különböző tehetségekre. Vannak, kik okosnak, s vannak kik butának születnek. S folytathatnók a különbségeket a végtelenségig. Lehet ilyen körülmények között Isten előtti egyenlőségről beszélni? Lehet!

Gondoljunk a Tálentumokról szóló példázatra. A szolgák gazdájuktól különböző mennyiségű tálentumot kapnak, de azoknak jutalma, akik helyesen gazdálkodnak a különböző mennyiségű tálentumokkal, egyforma. Így van ez az életben is. Isten mindenkinek ad valamennyi - több-kevesebb - életfeltételt, életlehetőséget. Mindenkinek ad annyit, amennyi elégséges a boldogsághoz. Az egyetlen tálentum is több kiló nemesfémmeel volt azonos. Így van az emberi tehetségekkel is. Az egytálentumos ember is elérheti céljait, amennyiben helyesen gondolkodik, helyesen használja fel tehetségeit.

Talán éppen azért, mert különböző tálentumokkal indítja Isten az embereket az életbe, némelyek elhiszik magukat, azt gondolják, hogy Isten kedvencei, Isten „barátai”. Vannak és voltak népek, nemzetek is, amelyek így gondolkoztak. Az Ószövetség Ábrahámot nevezi Isten barátjának, s a zsidó népet Isten választott népének. Sem Ábrahám története, sem a zsidó nép történelme nem bizonyítja ezt.

Bár Izrael állam ma is Közel-Kelet legerősebb állama, mégis a zsidó nemzet inkább a kis népek közé tartozik számát illetően. „Kiválasztottságára” a történelem nagyon rációfolt. Az egyiptomi rabszolgasággal kezdődően, a babiloni fogságon, a római elnyomáson át hazájuk elpusztításáig, s a későbbiek rendjén elszórtaságukban a különböző „legkeresztényibb” uralkodóktól és népektől elszenvedett üldöztetésig, kifosztottságokig, s végezetül, a második világháborúban elszenvedett népirtásig, minden éppen az ellenkezőjéről beszél. Ábrahámnak, Isten „barátjá”-nak népe többet szenvedett, mint bármely más népe Istennek. Úgy néz ki, mintha Isten semmit se tudott volna arról a szövetségről, melyről az Ótestamentum olyan sokszor megemlékezik. S mégis! Hiszen végleg nem hagyta el őket. Tud Isten a szövetségről, csak nem úgy, amiképpen azt a zsidó nép értelmezi. Emlékezzünk az özönvíz történetének záró soraira. Isten megbánja, hogy akkora csapással sújtotta a Földet s így szól magában: „Nem átkozom meg többé a Földet az ember miatt...és nem irtok ki többé minden élő, ahogyan most cselekedtem....Íme, szövetségre lépek veletek és utódaitokkal, meg minden élőlényel...és semmi sem pusztul el többé özönvíz miatt...Ez a jele a szövetségnek, amit én szerzek veletek és...minden nemzedékkel örökre: szivárvány ívemet helyezem a felhőkre, az lesz a jele a szövetségnek, melyet én a világgal kötök.” (1Móz 8,9) Eszerint Isten minden néppel, sőt, minden lényel köti a szövetséget. És én ezt így hiszem. Ezért tartom szépségnek és igaznak Péter apostol kijelentését: „...nem személyválogató az Isten, hanem minden népek között kedves előtte az, aki féli őt, és igazságot cselekszik”.

Nemrég jégverés pusztította mezeinket. Jehova tanúi így szóltak: Rosszszak vagytok, azért ért az isteni csapás! Ők nem rosszak? Az ők földjeiket se kerülte el a jégeső. Isten őket is büntette. Mégis mondják: ők Isten „barátai”.

Jehovista szülők alig tíz éves gyermeke mondja buta göggel: Én Isten barátja vagyok, mint volt Ábrahám is. Mikor ilyen elbizakodott, farizeusi, gögös kijelentést hallok, arra gondolok: Isten oltalmazzon meg téged attól, amiben Isten állítólagos első „barátja”, Ábrahám és népe részesült.

Nemcsak a jézusi tanítás, mely telítve van az Isten előtti egyenlőség eszméjével, de az Ószövetség is tartalmaz egy idevonatkozó könyvet. Ez pedig a Jónás könyve. Jónás mai szóhasználattal nacionalista, sőt, ultranacionalista zsidó. Ninive, Asszíria fővárosának százhuszezernyi lakója a bűn útjaira lépett. Isten arra kéri Jónást, hogy menne el és figyelmeztesse e népet, hogy tartsanak bűnbánatot, térjenek meg, hogy ne kelljen megbüntesse őket. Asszíria a zsidó nép ellensége. A nemzeti érzésű Jónásnak eszébe se jut, hogy közbenjárjon Ninive lakóinak érdekében. Isten küldetése elől azonban nem lehet elmene-külni. Végülis kell teljesítse a parancsot. Ninive népe azonnal megtér és Isten megbocsát nekik, nem pusztítja el. Nem tetszik ez Jónásnak. Egyenesen haragszik Istenre, hogy miért bocsátott meg Ninive népének. Gyönyörű szépek a záró versek, olvassuk el azokat: Jón 4. Jézusi gondolat: Isten minden népnek Istene, egyformán gondviselője.

Jónás könyve minden bizonnyal a babiloni fogságban vagy fogság utáni időben született. Írója ott a szenvedés nyomorúságában jöhetett rá: Bizony nagy tévedés népe hite, hogy ti. Isten választott népe a zsidó, s hogy Isten minden más népek ellensége, hogy Isten csak az ők Istenük.

Aki azt vallja magáról, hogy ő Isten barátja, vagy amely nép úgy hiszi, hogy Isten kiválasztott népe - az már csak egy parányi lépésre van a „felsőbbrendű” ember, a „felsőbbrendű” nép rendkívül veszélyes felfogásától. Ha nem is teremtett Isten minden embert és minden népet egyformának, azért azt akarjuk, hogy minden ember és minden nép boldog legyen, üdvösségre jusson. Ehhez pedig mindenkinek adott kellő mennyiségű tehetséget, esélyt és lehetőséget. Csupán tőlünk függ, emberektől, hogy valóban tiszteletben tartjuk-e Isten törvényeit, akaratát, mely egyedüli feltétele az emberek közötti egyenlőségnek. Ámen.

NAGY ENDRE

A REMÉNY

Jer 17,17

A hitvilágunkhoz, lelki életünkhöz tartozó fogalmak közül egyik legsajátosabbnak, legérdekesebbnek a reményt találom. Gyakran - naponta - használjuk, hivatkozva rá, és mégis: ha megpróbáljuk lényegét meghatározni, rádöbbenünk, hogy nem is olyan egyszerű, hanem egy nagyon is sajátos fogalommal állunk szemben.

Vizsgáljuk meg hát, hogy mi a remény, és milyen szerepet tölt be életünkben. Sokan a hittel vagy bizalommal azonosítják, mondván, hogy tulajdonképpen ugyanazt jelenti. Bár annyit elmondhatunk, hogy mindezek valóban egy